

Boardletter 2022

Gemeente Schiedam, 27 januari 2023

Aan de auditcommissie van de
gemeente Schiedam
Postbus 1501
3100 EA SCHIEDAM

Onderwerp
Boardletter 2022

Datum
27 januari 2023

Ons kenmerk
23016F479F/YW

Geachte leden van de auditcommissie,

Wij hebben conform de opdracht van de gemeenteraad, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022, de interim-controle voor de gemeente Schiedam uitgevoerd.

De interim-controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne controle, voor zover deze relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole 2022. Tevens heeft de interim-controle als doel om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2022 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

In het kader van de interim-controle hebben wij gesprekken gevoerd met diverse medewerkers en hebben wij ook veel stukken van de organisatie ontvangen. Wij spreken onze waardering en dank uit voor de inspanningen van de organisatie om dit in een relatief kort tijdbestek mogelijk te maken en de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze interim-controlewerkzaamheden is verleend.

Aan het college hebben wij een managementletter uitgebracht met onze detailbevindingen. Wij hebben de inhoud van deze boardletter op 18 januari 2023 met de directie en uw portefeuillehouder besproken. Graag willen wij deze boardletter en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen op 7 februari a.s. nader aan u toelichten.

Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen beantwoorden graag uw vragen over deze managementletter:

drs. R.M.J. van Vugt RA

Partner
Tel: 088 288 1108
RvVugt@deloitte.nl

O. Ferrero Scholte RA

Senior Manager
Tel: 088 288 1729
OFerreroScholte@deloitte.nl

[Managementsamenvatting](#)

4

- [Overall beeld interne beheersing en organisatieontwikkeling](#)

5

Bijlagen

[A. De belangrijkste actualiteiten voor de jaarrekening 2022](#)

10

- Rechtmatigheidsverantwoording
- Voorziening verlofsparen
- Uitgebreide controleverklaring (fraude)
- Europees aanbesteden – drempelbedragen
- Duurzame bedrijfsvoering | groeiende urgentie

[B. Reikwijdte van onze werkzaamheden](#)

15

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

In deze managementsamenvatting geven wij u aan de hand van de aandachtspunten uit het auditplan 2022 inzicht in de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Schiedam voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole 2022. In bijlage A ('Detailbevindingen interim-controle 2022') hebben wij de bevindingen meer in detail toegelicht, en ook aanbevelingen opgenomen inclusief een voorgestelde prioritering.

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld interne beheersing en organisatieontwikkeling	Wij hebben als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2022 de interim-controle voor gemeente Schiedam uitgevoerd. Ons overall beeld naar aanleiding van de interim-controle is dat de interne beheersing van de gemeente Schiedam in opzet vergelijkbaar is met voorgaand jaar en daarmee van voldoende niveau is om te komen tot een betrouwbare financiële verslaggeving. Op basis van de follow-up van onze aanbevelingen uit voorgaande rapportages blijkt dat de organisatie een aantal aanbevelingen heeft opgevolgd, dan wel de opvolging ervan onderhanden heeft. Aandachtspunten die wij onderkennen is het opvolgen van aanbevelingen ten aanzien van de grondexploitatie en verhuur & erfpacht, hiervoor zijn afspraken gemaakt maar deze zijn nog niet volledig gerealiseerd. Wij vragen u ook voor de jaarrekeningcontrole een gekwantificeerde inschatting te maken van de mogelijke financiële effecten van de nog te herziene erfpachtcontracten en toe te lichten dan wel te verwerken in de jaarrekening. Ten slotte hebben wij in het kader van het beoordelen van de opzet van de General IT Controls tekortkomingen gesignaleerd waarvoor wij uw aandacht vragen. Wij hebben tijdens de interim-controle met medewerkers gesproken over de voorbereidingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording die het college vanaf boekjaar 2023 dient af te geven als onderdeel van de jaarrekening. Wij merken op dat de gemeente de afgelopen jaren ten aanzien van verschillende transactiestromen en balansposten (zoals inkoop & aanbestedingen, verhuur & erfpacht, lonen & salarissen, subsidieverstrekingen etc.) reeds interne controlewerkzaamheden heeft uitgevoerd die met ons als externe accountant zijn afgestemd. Aangezien de gemeente de afgelopen jaren in overleg met ons als controlerend accountant reeds stappen heeft gezet in de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden, verwachten wij dat de impact van de interne controlewerkzaamheden als onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording beperkt is. De belangrijkste actie ligt op het gebied van het in kaart brengen en in samenhang evalueren van de uitkomsten van de verschillende interne controlewerkzaamheden om zo te kunnen komen tot een overkoepelende conclusie ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.
Interne beheersing Risicomanagement	De in 2019 ingezette acties tot procesoptimalisatie voor het risicomanagement hebben geleid tot een evaluatie welke in 2021 is afgerond. De bevindingen uit deze evaluatie zullen moeten leiden tot uitgangspunten voor in de visie op control. De behandeling van deze uitgangspunten in de gemeenteraad is doorgeschoven naar 2022 zodat de nieuwe raad hierover kan besluiten. In aansluiting hierop adviseren wij u om in 2022 prioriteit te geven aan het verder ontwikkelen van een meer integraal en dynamisch risicomanagement, mede gezien de toename van het aantal (grote) projecten en de daarbij behorende risico's. Dit proces is nog niet volledig afgerond, vooruitlopend hierop zijn wel uitgangspunten geformuleerd waar naar wordt gehandeld: • Bij ieder raadsvoorstel worden indien daarvan sprake is risico's aan de raad gemeld. • Met de voortgangsrapportages IUPB en de kwartaalrapportages grondexploitaties wordt de raad geïnformeerd over die risico's. • De raad wordt twee keer per jaar bij de programmabegroting en de programmarekening over de geactualiseerde risico's geïnformeerd. Wij hebben begrepen dat de risico management onderdeel is van de uitwerking van de visie op control en deel uitmaakt van het actualiseren van de verordening uitgangspunten voor het financieel beleid.

Managementsamenvatting

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing Ontwikkeling interne beheersing Verhuur & Erfpacht	In ons accountantsverslag over 2020 hebben wij gerapporteerd over achterstanden die zijn ontstaan in het herzieningsproces van erfpachtgronden die in 2020 herzien hadden moeten worden. Als gevolg van deze achterstanden zijn de ramingen in de meerjarenbegroting gebaseerd op schattingen. Wij hebben, naast het maken van een inhaalslag geadviseerd dat het van belang is op basis van een gemiddelde doorlooptijd een meerjarige planning voor de erfpachtconversies te maken en in rapportages aandacht te besteden aan de effecten van afgeronde herzieningstrajecten en op basis hiervan een inschatting (van de financiële effecten) te maken voor de nog te herziene erfpachtcontracten. Het realiseren van de inhaalslag gaat minder snel gaat dan gedacht als gevolg van het besluit over een afwijkende vorm van het herzieningspercentage, het blijft van belang om de achterstanden in te lopen en hier een realistische planning voor op te stellen. Uw gemeente is gestart met het wegwerken van de werkvoorraad achterstanden, hiervoor is medio mei 2022 een nieuwe medewerker aangetrokken en is per 1 juli 2022 gestart met het gestructureerd inlopen van de achterstand in de canonherzieningen. Wij hebben kennisgenomen van een tweetal plannen van aanpak. De eerste om de achterstanden in te lopen, hierin nemen wij een tijdslijn waar dat alle achterstanden per 1 januari 2024 zijn ingelopen. Daarnaast heeft uw organisatie in beeld gebracht welke toekomstige herzieningen noodzakelijk zijn, welke acties daarvoor noodzakelijk zijn en neemt maatregelen om te voorkomen dat de werkvoorraad te groot wordt of nieuwe achterstanden ontstaan. Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij met uw organisatie de voortgang hierop bespreken en hieraan aandacht besteden in het accountantsverslag.
Interne beheersing Verhuur en Erfpacht & Grond aan- en verkopen	Onroerend goed transacties, zijn mede gezien hun omvang, materieel en relevant zijn voor de accountantscontrole van de gemeente Schiedam. Tijdens de interim-controle hebben wij, de administratieve organisatie en interne beheersing rondom deze transacties beoordeeld. Hierbij hebben wij expliciete aandacht geschonken aan de opvolging van onze adviezen uit voorgaande jaren betreffende het inzichtelijk maken van de marktconformiteitstoets. Wij concluderen dat één van de adviezen niet is opgevolgd, dit betreft het volgende advies: Binnen het uitvoeringsbeleid rondom onroerend goed transacties is vastgesteld dat onderhandelingen altijd gevoerd moeten worden door minimaal twee ambtenaren van de gemeente Schiedam en dat er notulen opgemaakt dienen te worden van onderhandelingen met de tegenpartij om de marktconformiteit te borgen en de schijn inzake integriteitskwesaties te verkleinen. Wij hebben bij de beoordeling van het proces aan de hand van onderliggende documentatie vernomen van de afdeling dat momenteel in het proces nog geen maatregelen getroffen zijn die borgen dat deze notulen centraal worden vastgelegd. In opzet zijn de interne beheersmaatregelen aanwezig en is dit vastgelegd in een protocol maar de documentatie van de naleving is nog onvoldoende. Het is van belang dat de interne beheersingsmaatregelen en het protocol na te leven en hiervan op een centrale plek adequate vastleggingen te maken zodat achteraf gemakkelijk is aan te tonen dat de interne beheersmaatregelen en het protocol worden nageleefd.

Managementsamenvatting

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing Europese aanbestedingen	In voorgaande jaren hebben wij u aanbevolen om het proces van inkopen en aanbestedingen (verder) te verbeteren door niet alleen te focussen op detectieve maatregelen, maar (met name) ook op preventieve maatregelen. U heeft acties genomen op het gebied van ‘harde’ interne beheersmaatregelen, zoals het gebruik van het inkoopstartformulier. Daarnaast heeft u ook stappen gezet om de zogenoemde soft controls te versterken door trainingen en presentaties te verzorgen om het besef van medewerkers ten aanzien van rechtmatig inkopen te verhogen. Deze verbetering in de interne beheersing op het gebied van aanbestedingen heeft ertoe geleid dat de rechtmatigheidsfout als gevolg van niet naleven van de Aanbestedingswet de afgelopen jaren is afgenomen (2020 totale fout € 1,85 miljoen en 2021 totale fout € 1,2 miljoen). Om de interne beheersing op het gebied van contractenbeheer verder te verbeteren en de rechtmatigheidsafwijking verder te laten afnemen, heeft de Gemeente de implementatie van het contractenregister in 2022 afgerond. Met het register en de hierin opgenomen signaalfunctie is het mogelijk om een aanbestedingskalender te maken om zicht te houden op de komende aanbestedingsprocedures. Aandachtspunt van het contractenregister is om deze actueel en volledig te houden.
Kaderstelling Nota investeren, waarden en afschrijven	Uw nota investeringen, waarden en afschrijven stamt uit 2014. Op diverse punten is het BBV sindsdien aangepast en uw nota voldoet hier niet meer aan. Bijvoorbeeld is in uw nota opgenomen dat activa met maatschappelijk nut kan worden geactiveerd en benoemt deze de mogelijkheid tot versneld afschrijven nog. Sinds 2017 is het verplicht activa met maatschappelijk nut worden te activeren en is versneld afschrijven niet meer toegestaan. Ook kent uw nota de indeling van vastgoed naar vastgoed met maatschappelijke of economische functies niet. Het risico bestaat dat uw wijze van verwerking van activa en de waardering van activa en in het bijzonder vastgoed niet voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften. Uw organisatie volgt de bepalingen uit het BBV en hebben wij in dit kader als gevolg hiervan ook geen verslaggevingsafwijkingen geconstateerd. Wij hebben begrepen dat de nota investeren, waarden en afschrijven in 2023, na actualisatie van de financiële verordening wordt opgepakt.

Managementsamenvatting

Onderwerp	Boodschap
Interne beheersing Ontwikkeling interne beheersing Frauderisico analyse	Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij uw organisatie gevraagd om inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft uw organisatie ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. Onderdeel van de beheersing van de frauderisico's is de intern opgestelde (fraude)risicoanalyse. Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse speelt een cruciale rol in het ontwikkelen en in stand houden van een effectieve interne beheersing. Dergelijke risicoanalyses maken inzichtelijk op welke plaatsen mogelijk niet integer gedrag kan plaatsvinden, en wat de kwetsbare functies, processen en activiteiten zijn. Bovendien dragen ze bij aan het risicobewustzijn en aan het vermogen om snel te reageren in het geval van signalen van fraude. In 2022 is de frauderisico analyse geactualiseerd. De interne frauderisico analyse is op 29 november 2022 behandelend in het college waarna deze via de audit commissie ter kennisname wordt aangeboden. Hieruit blijkt dat er op bestuurlijk niveau voldoende aandacht wordt geschonken aan het onderwerp fraude.

Managementsamenvatting

Onderwerp

Interne beheersing |
Ontwikkeling interne
beheersing
Grondexploitatie

Boodschap

Gegeven de omvang van de voorraad grondpositie van de gemeente Schiedam (per 31 december 2021 boekwaarde € 31,7 miljoen, nog te realiseren opbrengsten € 163,9 miljoen en nog te realiseren kosten € 144,1 miljoen), de nog resterende looptijd van de gemeentelijke grondexploitaties en de huidige marktontwikkelingen, neemt de controle van de grondexploitaties een prominente plek in bij onze accountantscontrole. Wij hebben in het kader van onze interim-controle met uw medewerkers gesproken over de actuele ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

U bent over de recente ontwikkelingen door middel van de kwartaalrapportage grondexploitaties op 2 november 2022 geïnformeerd door uw college. Op basis van uw kadernota is een integrale herziening noodzakelijk als het saldo op contante waarde exclusief rente en inflatie effecten meer afwijkt dan € 250.000. Bij grondexploitaties Stationsomgeving en Woonontwikkeling Schieveste wordt een afwijking van een plansaldo groter dan EUR 250.000 verwacht als gevolg van autonome prijsontwikkelingen en is een integrale herziening niet noodzakelijk.

Uw gemeente is bezig met programmawijzigingen ten aanzien van het bedrijventerrein Schiedistrict en als gevolg hiervan wordt deze herzien. Op deze wijze sluiten de huidige 4 grondexploitaties ('s Graveland Zuid, Spaanse Polder, 's Graveland Midden en 's Graveland Noord) beter aan op het ruimtelijk kader en actuele ontwikkelingen in het gebied. Naar verwachting zal de herziene grondexploitatie in 2023 worden aangeboden aan de gemeenteraad en wordt deze verwerkt in de jaarrekening 2023. Daarnaast worden bij Woonontwikkeling Schieveste de kaders overwogen en kan dit leiden tot een programmawijziging. Naar verwachting zal deze in december 2022/januari 2023 worden herzien.

In dit kader brengen wij graag onder uw aandacht dat om de gevolgen van een dergelijke herziening in de jaarrekening 2022 te mogen verwerken, het op grond van de verslaggevingsregels noodzakelijk is om het raadsbesluit omtrent de herziening vóór 31 december 2022 te nemen, tenzij sprake is van marktomstandigheden waarbij sprake is van onontkoombare planinhoudelijke neerwaartse bijstellingen. Indien de vaststelling van de herziening na 31 december 2022 plaats vindt, dan mogen de gevolgen van de herziening niet in de waardering van de grondexploitaties in de jaarrekening 2022 worden verantwoord.

Wij hebben voor 2022 als bijzonder aandachtspunt de parameters benoemd in dit kader hebben wij met uw organisatie afgesproken dat wij in december 2022 uw grondprijzenbrief beoordelen voordat deze wordt aangeboden en vastgesteld door uw college. Daarnaast hebben wij afspraken gemaakt over het vastleggen van het beoordelen van de prijzenboeken die momenteel worden geactualiseerd. Op deze wijze zijn het prijzenboek en parameters getoetst voordat deze worden gehanteerd bij de actualisaties van de grondexploitaties.

Ten slotte is – net als eerdere jaren – een toereikende onderbouwing van de waardering van het onderhanden werk inclusief position papers een specifiek aandachtspunt voor het opstellen en controleproces van de jaarrekening. Specifiek aandachtspunt hierbij is een actuele onderbouwing van de voor 2023 en verder verwachte inflatie/kostenindexatie en de wijze waarop de verschillen waarbij onderscheidt wordt gemaakt naar hoeveelheidsverschillen (Q) en prijseffecten (P) tussen de geraamde baten en lasten in het boekjaar en gerealiseerde baten en lasten in het boekjaar worden geanalyseerd en vastgelegd inclusief een analyse welke impact de verschillen heeft op de restantramingen.

Bijlage A

De belangrijkste actualiteiten voor de jaarrekening 2022

Onderwerp

Rechtmatigheids- verantwoording

Boodschap

Op 27 september 2022 heeft de eerste kamer de Wet versterking decentrale rekenkamers vastgesteld. Een onderdeel van deze wet vormt de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Met ingang van 2023 zal niet langer de accountant een oordeel geven over het al dan niet rechtmatig handelen door het college, maar zal het college hierover zelf verantwoording afleggen in de jaarrekening. Dit betreft de rechtmatigheidsverantwoording. Wij zullen als uw accountant de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening toetsen zoals wij ook andere toelichtingen in de jaarrekening toetsen. In de managementsamenvatting is een update opgenomen voor wat betreft de huidige stand van zaken rondom de rechtmatigheidsverantwoording voor de gemeente Schiedam.

Verantwoordelijkheid van de gemeenteraad

Een belangrijk element binnen de rechtmatigheidsverantwoording betreft de verantwoordingsgrens. De verantwoordingsgrens is de grens waarboven het college de afwijkingen rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoordingsgrens moet liggen tussen de 0% en 3% van uw lasten. Het is van belang dat de gemeenteraad een visie vormt over de nauwkeurigheid waarmee zij door het college wenst te worden geïnformeerd over eventuele rechtmatigheidsafwijkingen en -onzekerheden en dat zij deze opneemt in het normenkader. Hiervoor treedt de gemeente raad in overleg met het college over de te hanteren rapporteringstoleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze dient te worden vastgesteld op maximaal 3% van de lasten. Wij adviseren een percentage van 1% vast te stellen overeenkomstig het advies van de commissie BBV.

Aangezien de verantwoordingsgrens geen impact heeft op de diepgang van de door de accountant uitgevoerde werkzaamheden zorgt het hanteren van een verantwoordingsgrens gelijk aan de materialiteit voor een eenduidig beeld bij de beoordeling van afwijkingen.

De raad kan naast de verantwoordingsgrens een rapporteringsgrens meegeven aan het college waarboven een nadere uiteenzetting in de paragraaf bedrijfsvoering wordt verwacht. Daarbij kan de raad afspreken dat het college rapporteert over de wijze waarop zij opvolging gaan geven aan de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor de controle van het boekjaar 2023 is het verder van belang dat de van toepassing zijnde kaders tijdig door de raad worden vastgesteld. Een belangrijke wijziging treedt op in de controleverordening. In de controleverordening zijn de kaders voor toetsing door de accountant opgenomen. Doordat het college gaat rapporteren over de rechtmatigheid en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid zal doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording zal dit leiden tot een aanpassing. Verder kan aan de financiële verordening de verantwoordingsgrens worden toegevoegd. Dit is echter geen verplichting. De controleverordening dient wel te worden aangepast op de veranderende verantwoordelijkheden rondom de getrouwheid en rechtmatigheid.

Wij hebben begrepen dat verordening 212 en 213 worden geactualiseerd op basis van de VNG modelverordeningen en naar verwachting in het 2^e kwartaal van 2023 ter vaststelling worden aangeboden.

Onderwerp	Boodschap
Rechtmatigheidsverantwoording (vervolg)	Verantwoordelijkheid van het college Het college voert het met de gemeenteraad overeengekomen beleid uit binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Het college is met ingang van 2023 verantwoordelijk voor: • Het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV). Daarin is begrepen de zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording, die een getrouw beeld geeft van de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening opgenomen lasten, baten en balansmutaties. • Een zodanig systeem van interne beheersing, inclusief het operationaliseren van het normenkader naar een rechtmatigheidstoetsingskader, dat noodzakelijk is om het opmaken van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. De verantwoordelijkheid van het college voor het opstellen van een betrouwbare rechtmatigheidsverantwoording brengt met zich mee dat het college moet zorgdragen dat de gemeentelijke administratie adequate onderbouwing bevat voor de beweringen in de rechtmatigheidsverantwoording. In dat kader dient het college te borgen dat (rechtmatigheids)bevindingen (centraal) worden geregistreerd. Op basis van deze registratie heeft het college inzicht in de ontwikkeling van de onrechtmatigheden (gedurende het jaar en over jaargrenzen heen), kan corrigerend worden opgetreden om onrechtmatigheden te voorkomen en waar mogelijk te (tijdig) herstellen. Het college is verantwoordelijk voor het vormgeven een zodanige interne beheersing dat te allen tijde rechtmatig wordt gehandeld. Dit kan middels interne beheersing in de lijnorganisatie (zoals voldoende controle technische functiescheiding, formats voor beschikkingen, toetsingsrapportages, etc.), werkzaamheden door ondersteunende afdelingen (planning & control) en eventuele overige verbijzonderde interne controles (VIC).
Aandachtspunt jaarrekening Verlofsparen (wel of geen voorziening te vormen)	Met de invoering van de cao gemeenten 2021-2022 kunnen medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Het verlofsparen kan leiden tot verlofstuwmeren die medewerkers bijvoorbeeld inzetten voor een sabbatical of om eerder met pensioen te gaan, en roept daarmee een tweetal vraagstukken op: • Voor de continuïteit van de bedrijfsvoering is het belangrijk dat de gemeente in beeld brengt en houdt wie aan verlofsparen doet c.q. gaat doen en wanneer de medewerkers verwachten deze uren op te nemen. Met dit inzicht kan de gemeente tijdig anticiperen op bijvoorbeeld langdurige afwezigheid bij een sabbatical of vertrek van medewerkers door vervroegd pensioen. • Voor de financiering van de verplichting uit hoofde van gespaarde verlofuren is het de vraag of de gemeente ter zake een voorziening moet vormen. Aangezien bij verlofsparen waarschijnlijk sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, lijkt het erop dat de gemeente hiervoor een voorziening dient te vormen (voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geldt vanuit het BBV een verbod op het vormen van een voorziening). Komend najaar gaan wij in gesprek met uw medewerkers om vast te stellen wat de impact van deze wijziging in de cao voor de gemeente Schiedam is. In december 2022 heeft de commissie BBV een uitspraak gepubliceerd waarin zij aangeeft dat voor het voltallige saldo bovenwettelijk verlof een voorziening dient te worden gevormd.

Actualiteiten

Onderwerp	Boodschap
Europees aanbesteden	De Europese Commissie heeft de lidstaten haar ontwerp-Europese verordeningen meegedeeld, waarin geformaliseerde procedurele drempels voor Europees aanbesteden zijn vastgelegd die vanaf 1 januari 2022 gelden. De Europese drempelbedragen zijn per 1 januari 2022 als volgt: • € 215.000 voor de leverings- en dienstencontracten. • € 5.382.000 voor opdrachten voor werken en concessieovereenkomsten. Tijdens de interim-controle hebben wij met uw medewerkers afspraken gemaakt over de planning van de jaareinde controle van de Europese Aanbestedingen en de wijze van vastleggingen.
Uitgebreide controleverklaring fraude en continuïteit	In lijn met de toegenomen verwachtingen en de verhoogde aandacht vanuit het maatschappelijk verkeer voor onder andere fraude en continuïteit is het bij wettelijke controles vanaf boekjaar 2022 voor accountants verplicht om in de controleverklaring over onze controle-aanpak ten aanzien van frauderisico's en continuïteit te rapporteren. Alhoewel deze verplichting alleen geldt voor wettelijke controles, passen wij deze richtlijn ook toe bij niet-wettelijke controles. Dit betekent dat er een sectie 'Controle-aanpak frauderisico's' en een sectie 'Controle-aanpak continuïteit' zal worden opgenomen in de controleverklaring bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Schiedam. In deze sectie kunnen wij onder ander rapporteren over de geïdentificeerde risico's, verwijzingen naar eventuele toelichtingen in de jaarrekening, de uitgevoerde werkzaamheden, de uitkomst van de werkzaamheden en eventuele belangrijke waarnemingen met betrekking tot deze onderwerpen. De concept tekst van onze controleverklaring zullen wij afstemmen met uw medewerkers.

Onderwerp

Duurzame
bedrijfsvoering |
groeiende urgentie

Boodschap

Als organisatie in de publieke sector heeft u belang bij het realiseren van een duurzame bedrijfsvoering. Niet alleen vanuit een voorbeeldfunctie, maar ook omdat het verschil maakt. Denk bijvoorbeeld aan beschikbaarheid van energie en arbeid en blijvende toegang tot de kapitaalmarkt. De impact van duurzame bedrijfsvoering wordt snel steeds groter en de vraag naar hoe organisaties omgaan met duurzaamheid wordt steeds urgenter. Graag denken wij met u mee welke impact uw organisatie maakt op het gebied van duurzaamheid. Een belangrijk eerste inzicht is een integraal beeld van uw duurzaamheidsdoelstellingen en -activiteiten afgezet tegen relevante wet- en regelgeving. Hiermee loopt u voorop met dit maatschappelijk relevante thema en bent u in staat aansluiting te houden met de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) die vanaf 2024 in stappen verplicht wordt voor verschillende organisaties.

Achtergrond

Wereldwijd wordt gewerkt aan de 17 Sustainable Development Goals (SDGs). Landen hebben afspraken gemaakt zoals de Green Deal (EU-verband) en in Nederland zijn doelen vastgelegd in onder andere het Klimaatakkoord. Klimaat gerelateerde projecten en activiteiten hebben de aandacht, maar ook sociale en governance doelen maken onderdeel uit van duurzaamheid.

Impact op publieke organisaties

Gezien de grote urgentie op het gebied van duurzaamheid, is een belangrijke rol weggelegd voor publieke organisaties. Relevant is om inzicht te krijgen in de brede impact van duurzaamheid (en –verslaggeving) op uw organisatie en te identificeren welke risico's en kansen toezien op uw activiteiten. Belangrijk om te realiseren is dat gedegen duurzaamheidsverslaggeving een relatief lange voorbereidingstijd kent. Het rapporteren over duurzaamheid is voor veel organisaties nieuw en de grootste uitdaging ziet veelal toe op de beschikbaarheid van betrouwbare informatie, omdat de informatiesystemen vaak nog niet hierop zijn ingericht.

Een goede tijdige voorbereiding, inclusief stakeholder- en materialiteitsanalyse is enorm belangrijk om klaar te zijn voor deze nieuwe maatschappelijke rol en deze vorm van verslaggeving. Wij adviseren u om in het jaarverslag 2023 aandacht te besteden aan dit onderwerp.

Wet- en regelgeving rond duurzaamheidsrapportage

In april 2021 heeft de Europese Commissie met een wetsvoorstel is de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) gepubliceerd, welke naar verwachting in 2022 zal worden aangenomen. Deze nieuwe richtlijn vervangt de huidige niet-financiële rapportagerichtlijn 'Non-Financial Reporting Directive (2014/95/EU) die momenteel verplicht is voor Organisaties van Openbaar Belang. De CSRD is een richtlijn die ondernemingen verplicht te rapporteren over de milieu- en de sociale impact van hun bedrijfsactiviteiten. Nieuw ten opzichte van de bestaande richtlijn is dat er een verplichting ontstaat om deze informatie te laten toetsen, waarschijnlijk door de accountant of een andere assurance provider. Daarnaast worden ondernemingen verplicht substantieel meer te rapporteren over Ecologische-, Sociale- en Governance factoren.

Huidige reikwijdte verplichte duurzaamheidsverslaggeving

Ondernemingen die op dit moment onder de NFRD vallen, moeten vanaf 1 januari 2024 voldoen aan de CSRD. Vanaf 2025 volgen ondernemingen, die twee jaren op rij voldoen aan minimaal twee van de drie criteria: € 40 miljoen netto omzet, € 20 miljoen balanstotaal en/of 250 of meer medewerkers. Vanaf 2026 volgen kleinere ondernemingen. Alhoewel publieke organisaties (met uitzondering van rechtsvormen B.V. en N.V.) nog niet direct gerelateerd worden aan de CSRD is het vanuit de eerder genoemde urgentie van een duurzame bedrijfsvoering van belang aansluiting te vinden met de relevante wet- en regelgeving.

Bijlage B

Reikwijdte van onze werkzaamheden

Bijlage B - Reikwijdte van onze werkzaamheden

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel over de jaarrekening van 2022, teneinde vast te stellen dat deze een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente Schiedam, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Een jaarrekeningcontrole heeft niet als doel om enige zekerheid te geven over de kwaliteit van de interne organisatie. De controle bestaat uit een combinatie van controlewerkzaamheden, waaronder een risicoanalyse, analytische procedures, detailcontroles en voor zover mogelijk en efficiënt het testen van de interne beheersingsmaatregelen die zijn gerelateerd aan en relevant zijn voor de controle. Wij richten ons hierbij alleen op de interne controle-omgeving die relevant is voor onze oordeelsvorming over de jaarrekening.

De managementletter is gebaseerd op onze interim-controle als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022. Volledigheidshalve merken wij op dat onze controlewerkzaamheden, analyse en evaluatie zijn uitgevoerd in het kader van de door uw gemeenteraad verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2022.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons als accountant van de gemeente Schiedam toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe en rechtmatige beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

De risico-inschattingen hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt deze daarom niet noodzakelijkerwijs alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Daarnaast is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Indien wij aangesteld zouden zijn om een fraudeonderzoek bij de gemeente Schiedam uit te voeren, zouden wij wellicht additionele bevindingen hebben geconstateerd en observaties hebben gerapporteerd dan die welke nu zijn opgenomen in de managementletter.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte organisatie”). DTTL (hierna ook te noemen “Deloitte Global”) haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.